
ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ
“ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР“

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.ик.н. Георги Кирилов Петков

зам.-директор на Институт за научни изследвания и обучение на
докторанти при Университет по библиотекознание
и информационни технологии

за дисертационния труд

на **Маринела Колева Петкова**

на тема

**„Личностни диспозиции и модели на партньорство
при двойки с домашно насилие“**

за получаване на образователната и научна степен
„ДОКТОР“

София * 2013

Становището е изготвено на основание решение на Научно жури, определено със заповед на Ректора на Варненския свободен университет «Черноризец Храбър».

Безпокойство будят данните от безпристрастната статистика, която отбелязва тенденция на нарастване на случаите на домашно насилие в семейните двойки. Между една четвърт и една трета от жените в Европа през последното десетилетие са били обект на насилие, реализирано от техни близки мъже – партньори, съпрузи, бащи и братя. На езика на ежедневието това означава хиляди прекършени и объркани съдби, деца, свидетели на семейни скандали, намиращи не любов и закрила от най-близките си, а носещи спомена за грозни и нечовешки отношения между тях. Очевидно е, че това е сериозен проблем с голямо обществено значение. Проблем, който не може да бъде оставен повече без реакция, поне не и в този вид и размери. Проблем, който трябва да бъде сведен до приемливи граници. Проблем, чието осмисляне се нуждае от сериозен научен анализ и чието разрешаване предполага ангажимента на цялото общество със средства и методи, които изискват аргументация и непрекъснат научен съпровод. От тази гледна точка актуалността на темата на настоящия дисертационен труд не се нуждае от допълнителна аргументация. Самият факт на ангажиране с този проблем респектира и заслужава подкрепата на журито.

В дисертационния си труд Маринела Петкова предлага задълбочено изследване на психологическите аспекти на начините по които си партнират семейните двойки с доказано домашно насилие. Основната цел на проучването е да се изследват прилаганите модели на партниране в семейните двойки с насилие във връзка с комбинацията от личностни

диспозиции на двамата партньори. За да постигне изследователската си цел, Маринела Петкова си поставя пет задачи, допълнени със съответните подзадачи. Тя ги решава успешно и постига целта си благодарение на една изключително добре разработена и последователно изпълнена изследователска програма. Изследването е развито и описано в съответствие със структура, която напълно отразява замисъла на автора и изпълнението на поставените цел и задачи. Дисертацията има три глави, увод, обобщение, заключение и списък на използваната литература. В първата глава са изяснени моделите на партньорство при двойки с насилие и ефектите им върху отношенията в двойката. Подробно са представени пет факторния модел за личност, както и агресията като личностна черта. Втората глава съдържа емпиричния модел на изследването, целта, задачите, хипотезите и методиката на изследването. Развита е и процедурата на емпиричното изследване. Третата глава е посветена на обсъждането на резултатите. Отделени са параграфи за представяне на резултатите и интерпретацията на индивидуалния стил на привързаност и семейното партниране; за взаимовръзките между големите пет, стила на привързаност и типа семейно партниране; за влиянието на агресията, стила на привързаност и големите пет върху семейното партниране.

Изброените по-горе проблеми са изследвани и представени професионално. От текста става ясно, че Маринела Петкова отлично познава актуалната литература по изследвания проблем, съвременното му състояние и интерпретация. Освен това, в собственото си изследване тя критично я преосмисля и използва през призмата и в контекста на богатия си личен професионален опит. В изследването си е приложила инструментариум, който изцяло се вписва в замисъла и е с доказани психометрични

качества.

Когато разглежда различните партньорски модели в двойки с насилие, като се опира на теориите на редица утвърдени автори, Маринела Петкова изработва, обосновава и представя собствена позиция по отношение на оптималните модели на партниране.

Заявените претенции за получените приноси са напълно обосновани, доколкото те непосредствено произтичат от анализите, а резултатите от дисертационния труд несъмнено обогатяват съществуващите знания по изследвания проблем и освен това, могат да намерят директно приложение в терапевтичната практика.

Всичко това представя автора на настоящия дисертационен труд като компетентен и професионално много добре подготвен учен и практик в областта на теорията и практиката на психологията на семейните отношения.

Критични бележки нямам, доколкото от рецензираната версия на дисертационния труд става ясно, че Маринела Петкова е отстранила коментиранияте в предварителната защита слабости.

Авторефератът точно и вярно отразява най-важните аспекти на дисертационното изследване, а справката за приносите съдържа реалните научни постижения на докторанта. Списъкът, съдържащ три публикации на различни форуми показва, че постиженията на докторанта са своевременно и публично оповестени и до тях е имала достъп широката научна общественост.

В заключение бих искал да изразя удовлетворението си от дисертационния труд на Маринела Петкова и да дам високата си оценка за начина по който е структуриран той, за планирането и провеждането на психологическото изследване, както и за начина по който са представени и

интерпретирани резултатите. Дисертационният труд демонстрира факта, че авторът притежава отлична теоретична и методологическа подготовка. Овладей е добре технологията на научното изследване на равнище, което дава възможност в бъдеще да планира и провежда самостоятелни експериментални изследвания и в други области на научното знание. Смятам, че трудът трябва да се публикува, за да може професионалната психологическа общност да се запознае с него, доколкото го намирам за ценен източник на идеи и подходи за изследване и анализ в областта на семейните отношения.

Въз основа на положителните ми оценки за дисертационното изследване, предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват на **Маринела Колева Петкова** да се даде образователната и научна степен "Доктор". Призовавам и останалите членове на научното жури да гласуват за това предложение.

Член на журито: .....

Проф. Г. Петков, д.н.

28 юли 2013 г.

Гр. София